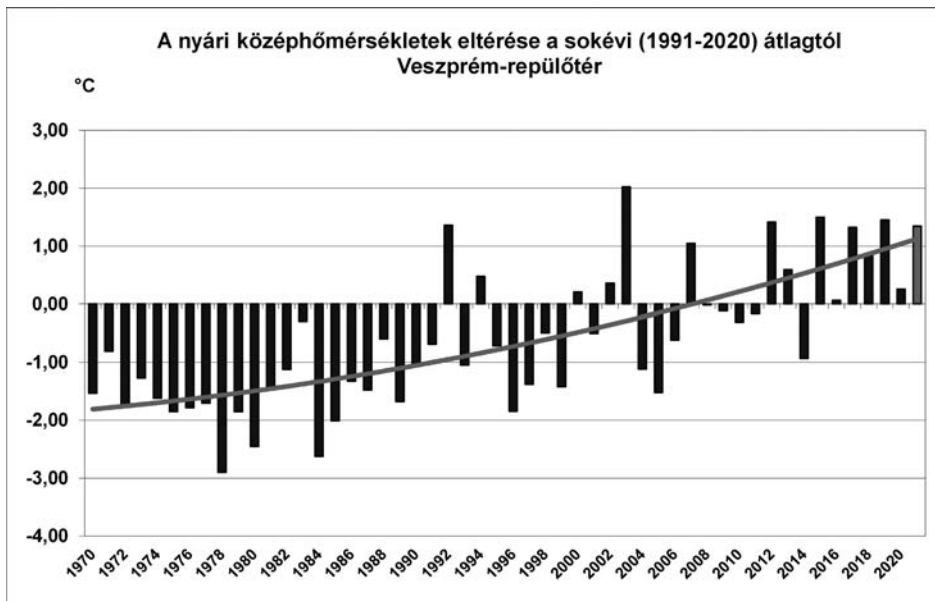

2021 – rövid, forró, száraz nyár

KOVÁCS GYŐZŐ GYULA

A Veszprém-repülőtéri meteorológiai állomás mérései alapján a 2021-es nyár a sokévi (1991-2020 közötti 30 év) átlagnál 1,35 C-fokkal volt melegebb, ezzel a hatodik legmelegebb az 1970 óta jegyzett adatsorban. A június közepétől augusztus közepéig tartó kéthavi időszakot többnyire hőhullámok jellemezték, míg az évszak eleje és vége a szokásosnál hűvösebb idővel telt. A nyári csapadékösszeg jelentősen elmaradt az átlagtól, 137,5 milliméterrel kevesebb eső esett az ilyenkor szokásosnál. Ilyen kevés nyári csapadék Veszprémben 1940 óta nem fordult elő.

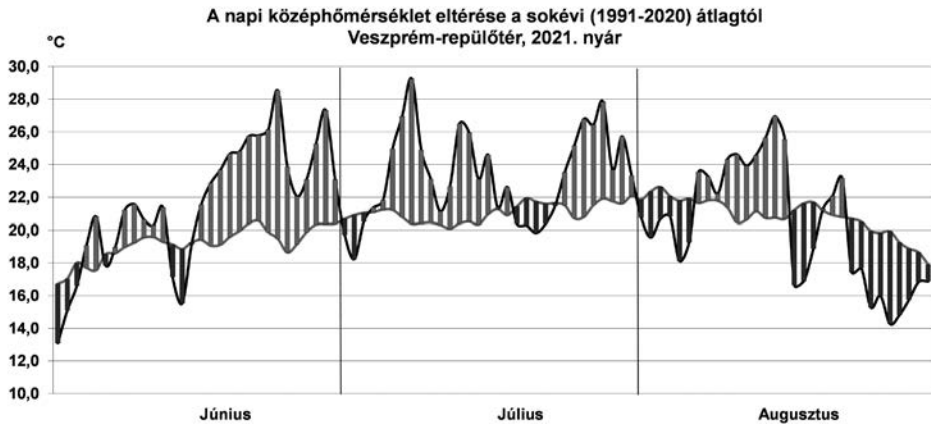
Az évszak középhőmérséklete 21,72 C-foknak adódott (az 1991÷2020-as évek átlaga: 20,37 C-fok), amivel a legmelegebb nyarak közé verekedte magát. A legmelegebb nyarat 2003-ban jegyeztük fel, 22,4 C-fokos évszakai középhőmérséklettel.

Június 2,4 C-fokkal, július 2,3 C-fokkal volt melegebb az átlagnál. A nyár első két hónapjának az átlaga megközelítette a 22,5 C-fokot, amihez hasonló a meteorológiai

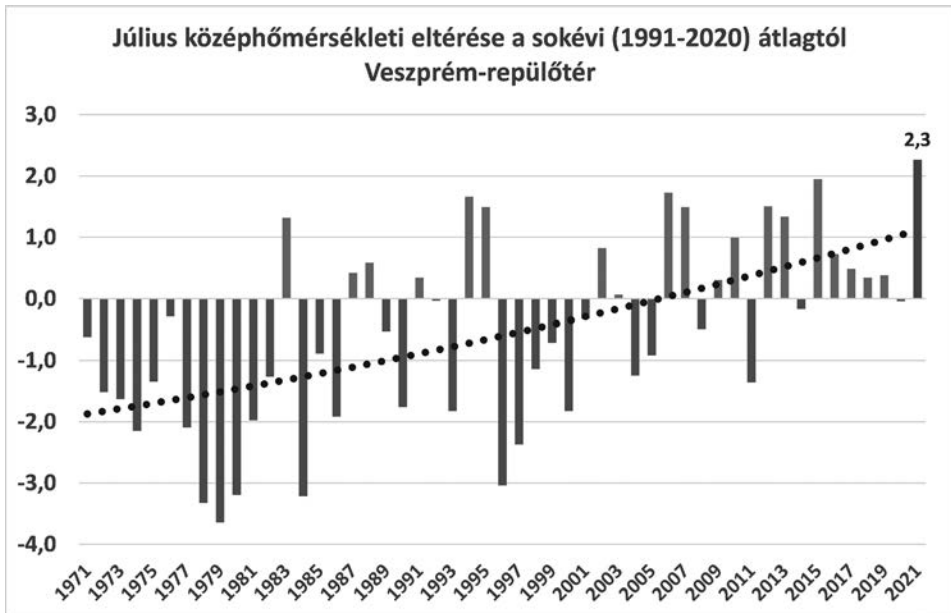
mérések kezdete óta nem fordult elő térségünkben. Június a harmadik, július a legmelegebb lett a mérések kezdete óta. Az idei júliusnál csak az 1992-es augusztus volt melegebb az elmúlt 100 évben. A forró július után a nyár egy hűvösebb augusztussal zárult (köszönhetően a hónap végi hideg napoknak), középhőmérséklete 0,6 C-fokkal maradt el a sokévi átlagtól.

Június elején még folytatódott a tavaszi hűvösebb időjárás, 2-án a reggeli minimum 6,1 C-fokig csökkent. Ezt követően a hőmérséklet 15-ig kevéssel az átlag fölött alakult, majd 16-tól egészen a hónap végéig melegebb napok következtek, 21-től a napi középhőmérsékletek már meghaladták a 25 C-fokot (hőségriadós nap!) A hőség 24-én tetőzött, ekkor a napi középhőmérséklet 28,5 C-foknak adódott. Megdőlt a napi minimum hőmérsékleti rekord, reggel 19,7 C-fokig süllyedt a hőmérséklet. A korábbi rekordot ezen a napon 2003 június 25. tartotta 19,3 C-fokos értékkel. Megdőlt a napi maximum hőmérsékleti rekord is, ugyanis délután kerekén 35,0 C-fokot mutatott a hőmérő. A korábbi napi rekordot 2016-ban jegyeztük fel, 33,2 C-fokos értékkel. A 35 fok új havi rekord is, ugyanis júniusban korábban ilyen meleget még nem jegyeztünk fel. A korábbi rekorder holtversenyben 2000 és 2012 júniusa volt 34,2 C-fokos értékkel.

A július hidegfronttal kezdett, a hónap első napjaiban kevéssel az átlag alatt alakult a hőmérséklet, majd egy közeledő frontrendszer előtt délies áramlással újabb hőhullám érte el a Kárpát-medencét. 8-án tetőzött a kánikula, a napi középhőmérséklet 29,3 C-foknak adódott, a délutáni csúcshőmérséklet 36,2 C-fok volt. A havi maximum hőmérséklet nem dőlt meg, azt 2007. július 20. tartja 38,2 C-fokos értékkel. Ugyanakkor három napon megdőlt a napi maximum hőmérséklet, 8-án 2,0 C-fokkal, 13-án 1,6 C-fokkal, 26-án 0,7 C-fokkal volt melegebb a korábbi rekordnál. 14-én megdőlt a mi-

nimum hőmérsékleti rekord, 1,4 C-fokkal volt melegebb az éjszaka, mint korábban. A napi középhőmérséklet 10 napon érte el, vagy haladta meg a 25 C-fokot az átlagos hárommal szemben, hat napon meghaladta a 26 C-fokot (az átlag egy) és két napon a 27 fokot. A város belső területein ezek a hőmérsékleti értékek jóval magasabbak voltak. A havi középhőmérséklet meghaladta a 24 C-fokot, 8-án a hőmérséklet 38 C-fok közelébe emelkedett. Kilenc napon a minimum hőmérséklet nem csökkent 20 C-fok alá (trópusi éjszaka), és öt olyan nap volt, amikor a hőmérséklet meghaladta a 35 C-fokot.

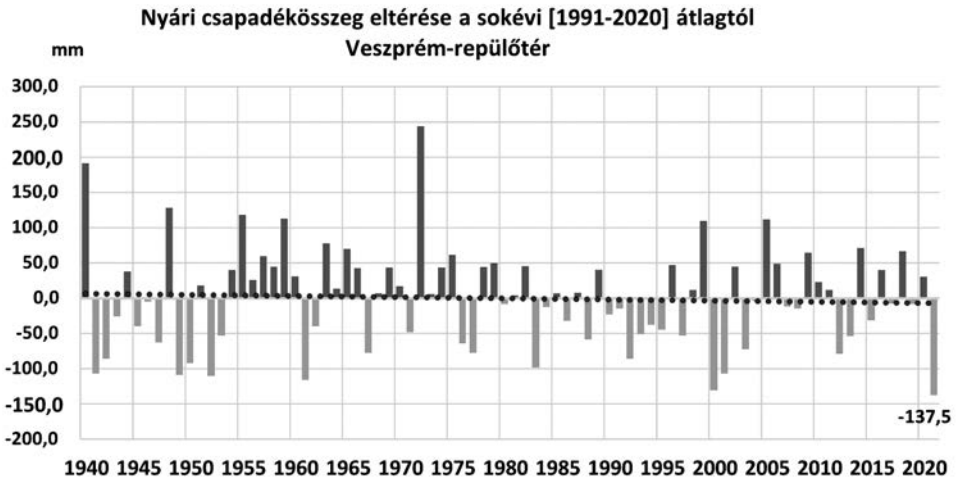

Augusztus 1-jén egy hidegfront érte el térségünket, ami másnapra véget vetett a hőségnek, a hónap első hete az átlagosnál hűvösebb idővel telt, majd ismét visszatért a kánikula, jellemzően 30 C-fok feletti délutáni hőmérsékletekkel. A hónap közepén tovább fokozódott a hőség, 15-én 35,2 C-fokig emelkedett a maximum hőmérséklet, ami új napi rekord. A korábbi rekordot 2015 tartotta 34,2 C-fokos értékkel. Augusztus 17-ére egy markáns hidegfront jelentős, több mint 10 fokos lehűlést hozott, a napi középhőmérséklet 4 fokkal maradt el a sokévi átlagtól. Augusztus 20-22 között még kevésbé az átlag fölé emelkedett a hőmérséklet, majd a hónap végén több hullámban szokatlanul hűvös levegő árasztotta el a Kárpát-medencét, őszi időjárást hozva a nyár utolsó napjaira. 27-én és 28-án 4 fokkal az átlag alatt maradt a napi középhőmérséklet és 28-án megdőlt a napi minimum hőmérséklet is, ugyanis reggelre 8,8 C-fokig süllyedt a hőmérséklet. Az elmúlt 50 évben ezen a napon ilyen hideget még nem

jegyeztünk fel. A korábbi rekorder 1969 volt, 9,3 C-fokos értékkel. Érdeemes megjegyezni, hogy a Séd völgyben, a víziközmű múzeumnál elhelyezett mérőállomáson 6,7 C-fokig hűlt a levegő. (A hely mikroklimatikusan jóval hűvösebb, mint a repülőtér területe, illetve a város egyéb területei.)

2021. nyarán az átlagos 47 nappal szemben 70 napon haladta meg a maximum hőmérséklet a 25 C-fokot (nyári nap). 31 napon mértünk 30 C-fok feletti hőmérsékletet (hőség nap), az átlag 12, és három napon haladta meg a maximum hőmérséklet a 35 C-fokot (forró nap). A napi középhőmérséklet 18 napon emelkedett 25 C-fok, 10 napon 26 C-fok és 4 napon 27 C-fok fölé. A nyár folyamán négy hőhullámos periódus volt, június második felében és július első felében egy-egy hosszabb, valamint augusztus első felében két rövidebb.

A 2021-es nyár a hőség mellett nagyon száraz volt, Veszprém térsége még az országos átlagnál is szárazabbnak bizonyult. Az évszakos csapadékösszeg 67,6 milliméternek adódott, ez 137,5 milliméterrel kevesebb a sokévi átlagnál. (A nyári csapadékátlag: 205 milliméter.) Hasonlóan kevés nyári csapadék legutóbb 2000-ben fordult elő.

Mindhárom nyári hónapban a szokásosnál kevesebb csapadék esett. 2021 júniusa negatív csapadék rekordot döntött. A repülőtéren négy csapadékos napon mindössze 3,9 mm eső esett, holott általában június az év egyik legcsapadékosabb hónapja, átlagosan 70 mm csapadékkal. Ilyen kevés csapadékot a meteorológiai mérések kezdete, 1860-óta Veszprémben júniusban még nem mértek. A májusi bőséges csapadékhullás ellenére június második felére aszályhelyzet alakult ki, július első napjaira az éves csapadékhiány elérte a 100 millimétert.

Július csapadékösszege 36 mm-nek adódott, ez a sokévi átlag 50 százaléka, tehát folytatódott a hónapok óta tartó csapadékhiány. Ennek a mértéke a hónap végén elérte a 130 millimétert. Augusztusban 28,1 milliméter esett, ennek zöme (12,4 mm) elsején hullott, míg a többi 10 csapadékos napon a lehullott mennyiség általában 1-3 milliméter között mozgott. A hónap végére tovább nőtt az éves csapadékhiány, ami szeptember elsején meghaladta a 170 millimétert. Júniusban 3, júliusban 8, augusztusban 4 zivataros napot jegyeztünk fel, összességében öttel kevesebb, mint az évszakra jellemző érték. Mindhárom hónap napsütéses óráinak a száma jóval a sokévi átlag fölött alakult.

**Halmazott csapadékösszeg
Veszprém-repülőtér. 2021**

